

Yhteisen mediatoimituksen budjettikehys vuodelle 2024

Kirkko ja kaupungin johtokunta 29.03.2023 § 37
242/02.00.02/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Kirkko ja kaupungin johtokunta

1. päättää asettaa mediatoimituksen vuoden 2024 talousarvion kehykseksi 4 868 822 euroa.
2. toteaa, että kiinteiden kulujen osuus mediatoimituksen vuoden 2024 kehyksestä on 1 898 822 euroa. Paino- ja jakelukuluihin varataan 2 970 000 euroa. Tällä saadaan 18 lehteä.
3. toteaa, että kiinteät kulut laskutetaan sopijaosapuolilta jäsenmäärän suhteessa ja paino- ja jakelukulut laskutetaan toteutuneen mukaan. Osapuolet voivat halutessaan tilata 17, 18, 19 tai 20 lehteä ja varata tähän rahat talousarvioonsa.
4. päättää, että tuotot kohdistetaan kiinteisiin kuluihin.

Käsittely

Pauli Juusela selosti asiaa.

Käsittelyn aikana käytettiin kahdeksan puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Selostus

Vuoden 2021 alusta voimaan tulleessa pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteistä mediaa koskevassa sopimuksessa todetaan:

Osapuolet toteavat, että tämänhetkisen arvion mukaan yhteisen mediatoimituksen toiminnan ylläpitäminen tulee edellyttämään kustannussäästöjä tulevina vuosina. Tämänhetkisen arvion mukaan kustannussäästön tarve vuosien 2021–2024 aikana tulee olemaan n. 300 000 euroa ja vuosina 2025–2029 varaudutaan vähentämään yhteensä n. 225 000–450 000 euroa. Näiden lisäksi numeroiden mahdollisesta vähentämisestä ja digimediaan siirtymisestä koituvat posti- ja painokulujen säästöt vähennetään sopijaosapuolen maksusuudesta täysimääräisesti.

Kustannussäästöjen lähtökohdaksi otettiin vuoden 2020 talousarvio. Yhteisen mediatoimituksen tilinpäätös oli tuona vuonna 47 000 euroa ylijäämäinen huolimatta siitä, että koronapandemia romahdutti ilmoitusmyynnin tuotot noin puoleen budjetoidusta. Vuoden 2020 talousarvion loppusumma oli 5 769 000 euroa ja toteuma 5 476 000 euroa.

Vuodesta 2022 alkaen mediatoimituksen kustannukset ovat jakautuneet niin, että kiinteät kulut jakautuvat jäsenmäärän suhteessa, ja paino- ja jakelukulut toteutuneen mukaan. Ilmoitusmyynnin ja jouluradion tuotot on kohdistettu kiinteisiin kuluihin ja vähennetty kiinteiden kulujen laskusta. Tässä on syytä huomata, että ilmoitusmyynnin tuotto, joka noihin kuluihin on kohdistettu ja otetaan huomioon

seurakunnille lähtevässä laskussa, on siis bruttotuotto. Ilmoitusmyynnin kulut ovat noin kolmannes tästä.

Vuoden 2023 ilmoitusmyynnin tuotoksi on arvioitu budjetissa 350 000 euroa ja Jouluradion tuotoiksi 130 000 euroa. Ilmoitustuoton saavuttamista kuitenkin vaikeuttaa se, että lehteä tehdään kaksi numeroa vähemmän kuin vuonna 2022. Jos tuotto jää tavoitteesta, toimituksen talous heikkenee ilman, että sitä mitenkään kompensoidaan. Jouluradion tuottojen kasvattamiseksi on mietitty keinoja Jouluradion tulevaisuussuunnitelmassa.

Vuoden 2024 kehys on tässä asetettu sopimuksessa asetetun tavoitteen mukaiseksi. Vertailukohdaksi sopimusta tehtäessä asetettiin vuoden 2020 talousarvion kiinteät kulut, jotka olivat 2 198 822 euroa. Kuluvan vuoden kiinteät kulut ovat 2 049 933 euroa. Kun säästötavoite on noin 300 000 euroa, vuoden 2024 talousarvion kiinteiden kulujen pitäisi olla 1 898 822 euroa. Tämä merkitsee 150 111 euron leikkausta toimituksen ensi vuoden budjettiin. Tämä tehdään niin, että julkaisupäällikön tehtävää ei täydetä. Uutispäällikön paikka on niin ikään tarkoitus jättää täyttämättä. Syksyllä 2023 selviää myös, jääkö yksi toimittajan paikka täyttämättä. Myös eläköitymisiä on tulossa, viimeistään vuonna 2025. Muita kuluja vähentää ainakin kauppakeskus Redin tiloista luopuminen. Osin jouduttaneen turvautumaan säästöihin. Vuoden 2025 jälkeiset lisäsäästöt eivät onnistu nykyisellä ilmestymistiheydellä. Vaikka oman toimituksen väki vähenee, korvaavat jutut pitää hankkia avustajilta eli sillä puolella menot kasvavat. Tyhjäksi ei sivuja voida jättää. Kirjoittavien toimittajien määrä suhteessa median vuotuisen sivumäärään ja verkkoon tehtävään sisältöön on vuodet 2024–2025 minimissä. Jo nyt tilanne aiheuttaa vaikeuksia tuotannossa ja verkossa julkaistavien aineistojen määrä vähenee. Printistä pidetään kiinni. Vuoden 2025 aikana yhteisen mediatoimituksen koko olisi enää 17 henkeä, kun se vuoden 2022 lopussa oli 22 henkeä. Lisäksi kaksi tehtävistä on osa-aikaisia.

Isompi muutos vaatisi siirtymistä kuukausilehteen, mikä puolestaan edellyttää kokonaan uuden lehtikonseptin huolellista suunnittelua ja verkkoläsnäolon tehostamista. Jos johtokunta ja seurakunnat eivät toisin päättä, kiinteiden kulujen osuus on tuo 1 898 822 eli täsmälleen sopimuksessa vuodelle 2024 asetetun tavoitteen mukainen. Toimituksen tilannetta totta kai helpottaisi, jos tästä voitaisiin edes hieman tinkiä, sillä vuoden 2025 puolella ollaan joka tapauksessa tavoitteessa. Uusi palkkaratkaisu ja iso inflaatio eivät helpota tavoitteeseen pääsyä. Näitä asioita ei sopimusta tehdessä voitu ennakoita.

Tilannetta hankaloittaa se, että toimituksen perustyökalu, toimitusjärjestelmä pitää kilpailuttaa ja lopputuloksena voi olla myös järjestelmän kulujen nousu. Jos työn kannalta pakollinen tekninen järjestelmä nostaa merkittävästi kuluja, tästä voidaan joutua tekemään ensi vuoden aikana lisätalousarvioesitys. Kilpailutuksen tulos selviää elokuussa eli se on tiedossa, kun budjettia lähdetään rakentamaan. Vt. päätoimittaja toivoo, että toimitusjärjestelmä voitaisiin tässä tilanteessa nähdä erillisenä investointina.

Paino- ja jakelukustannusten suuri nousu paperin hinnankorotusten ja jakelun kilpailutuksen jälkeen johti muun muassa siihen, että kuluvalle vuodelle päätettiin tehdä vain 18 lehteä normaalin 20 lehden sijaan. Tämän lisäksi mediatoimituksen säästöistä päätettiin kompensoida seurakuntien paino- ja jakelukuluja, vaikka ne pitäisi jakaa todellisten kustannusten mukaisesti. Tavalla, jonka selvittäminen on vielä kesken, säästöistä pitäisi tänä vuonna ottaa 150 000 euroa, joka on noin yhden numeron hinta.

Mediatoimituksella ei ole jäljellä sellaisia säästöjä, jolla tätä käytäntöä voitaisiin pysyvästi jatkaa, vaan paino- ja jakelukuluihin pitää varata riittävästi rahaa. Tämänhetkisillä tiedossa olevilla Postin ja painatuksen hinnoilla nykyisten 18 numeron painokulut ovat 839 000 euroa ja jakelukulut 2 094 000 euroa eli yhteensä 2 933 000 euroa. Talousarvioon kannattaisi ottaa myös varaus mahdollisesti nouseviin kustannuksiin eli esitys kehyyksi on 2 970 000 euroa. Tällä siis saadaan tehtyä tämänhetkiset 18 numeroa. Tilanteeseen vaikuttaa toki painokilpailun

lopputulos. Tämän vuoden talousarviossa paino- ja jakelukuluihin on varattu 2 790 552 euroa eli niihin tarvittaisiin lisää rahaa 179 448 euroa.

Mikäli lehtiä tehdään ensi vuonna 18 numeroa kiinteät kulut ja paino- ja jakelukulut ovat yhteensä 4 868 822 euroa. Tästä summasta Helsingin osuus on 2 754 371 euroa, Espoon osuus 1 185 905 euroa, Vantaan 896 879 euroa ja Kauniaisten 31 667 euroa.

Jos halutaan palata aiempaan normaaliin eli 20 numeroon, rahaa paino- ja jakelukuluihin tarvittaisiin yhteensä 3 256 000 euroa, ja siihen päälle varausta hinnannousuun eli tuolloin kokonaissumma olisi 3 300 000 euroa. Tämä olisi viestinnällisesti, seurakuntien tapahtumaviestinnän, kontaktien ja lukijoiden kannalta perusteltua. Rahaa paino- ja jakelukuluihin tarvittaisiin siis 330 000 euroa enemmän kuin 18 lehden vaihtoehdossa. Kun kiinteät kulut ovat samat, kokonaissummat olisivat tällöin: Helsinki 2 949 071, Espoo 1 261 475, Vantaa 954 629 ja Kauniainen 33 647 euroa.

Yksi mahdollisuus on myös tehdä 19 lehteä, joka aiheuttaisi vähemmän lisäkuluja, mutta tukisi hieman paremmin seurakuntien viestintää. Lisäys olisi tällöin 165 000 eli rahaa tarvittaisiin 3 135 000 euroa. Kokonaissummat mukaan lukien kiinteät kulut olisivat tässä tapauksessa kaupungeittain: Helsinki 2 851 721 euroa, Espoo 1 223 690 euroa, Vantaa 925 754 euroa ja Kauniainen 32 675 euroa.

Seurakunnat voivat yhteistä mediatoimitusta koskevan sopimuksen mukaan itse päättää, minkä verran numeroita ne alueelleen valitsevat. Ottaen huomioon Postin kanssa tehty sopimus ja seurakuntien viestinnälliset tarpeet 18 numeroa on monella tavalla perusteltu minimi. Jos joku mukanaolevista seurakuntayhtymistä haluaa esimerkiksi 19 tai 20 numeroa, ne voivat halutessaan myös itse varata omaan talousarvioonsa yhdessä määriteltyä kehystä suuremman summan paino- ja jakelukuluihin. Myös pienempi määrä numeroita on mahdollinen, mutta siis ongelmallinen jakelusopimuksen kannalta.

Verrattuna keväällä 2022 asetettuun vuoden 2023 talousarviokehykseen, joka oli 4 569 000 euroa, vuoden 2024 kehys on 299 822 euroa suurempi. Tällöin numeromäärä on siis 18. Hintatason nousu johtuu yksin paino- ja jakelumenoista. Mediatoimituksen kiinteät kulut sen sijaan laskevat tasolle, joka sopimuksessa asetettiin vuoden 2024 tavoitteeksi. Jos halutaan tehdä 20 numeroa, kehystä pitää nostaa tästä 330 000 eurolla. Jos taas päädytään tekemään 19 lehteä, nostotarve on 165 000 euroa. Helsingin osuus tästä on painolaskujen prosenttiosuuksien perusteella 97 350 euroa, Espoon 37 685, Kauniaisten 1090 euroa ja Vantaan 28 875 euroa. Kiinteät kulut eivät nouse.

Johtokunnan on syytä päätöksiä tehdessään huomata, että lopulliseen, toteutuvaan painos- ja jakelumäärään vaikuttaa pääkaupunkiseudun ja seurakuntien väestökehitys. Kovin suuria muutoksia tässä ei kuitenkaan vuoden tai kahden aikana tapahdu.

Kirkko ja kaupungin tulevaisuussuunnitelmassa vuosille 2023–2026 esitetään, että vuodet 2024 ja 2025 olisivat nykyiselle ilmestymistiheydelle aikalisävuosia. Ne on tarkoitus käyttää harvemmin ilmestyvän printtilehden konseptin suunnitteluun ja digitaalisen strategian laatimiseen. Jos halutaan, myös vuosi 2026 voi olla vielä tällainen optiovuosi. Tämä vaatisi kuitenkin seurakuntien taloustilanteen huomattavaa paranemista. Tästä voidaan päättää johtokunnassa erikseen vuoden 2025 alussa. Jos siirrytään harvemmin ilmestyvään lehteen, pitää jakelusopimus todennäköisesti kilpailuttaa uudelleen. Tulevassa painokilpailussa tämä voidaan ottaa huomioon kilpailutusehdoissa.

Ensi vuoden kehysten perusajatus on siis varmistaa edellytykset sille, että mediaa voidaan tehdä nykyisellä, vähintään 18 numeron ilmestymistiheydellä seuraavat kaksi vuotta. Ilman paino- ja jakelumäärärahojen lisäystä tämä ei onnistu. Jos seurakunnat eivät ole valmiita tarvittavaan tilapäiseen menolisäykseen, numeromäärää pitää leikata 1–2 numerolla. Tämä on hyvin ongelmallista voimassa olevan jakelusopimuksen kannalta. Myös seurakuntien viestinnälle kannattaa antaa

aikaa valmistautumisessa ilmestymistiheyden harventamiseen. Kirkko ja kaupungin merkitys seurakuntien nykyiselle tapahtumaviestinnälle on keskeinen eikä sitä voi helposti korvata.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Vt. päätoimittaja Pauli Juusela, p. 09 2340 4020, pauli.juusela@kirkojakaupunki.fi